

CTMX	0.45	▲	+0.45
FTR	-0.23	▼	-2.34%
CSCO	-1.01	▼	-1.89%
CHK	0.02	▲	+0.21
AAPL	+2.59		
PRTO	-0.12		
AMZN			
TSLA			
AVGO	0.87		
SIRI	-0.65		

GDPR UPUTSTVO ZA PRIMENU

JPM | JANKOVIĆ POPOVIĆ MITIĆ

GDPR UPUTSTVO ZA PRIMENU

Publisher: JPM Janković Popović Mitić
NBGP Apartments, 6 Vladimira Popovića street
www.jpm.rs

Author: Ivan Milošević, Partner
Design and prepress: JPM Janković Popović Mitić
Copyright: © JPM Janković Popović Mitić 2018. All rights reserved.

Disclaimer:

The sole purpose of this publication is to provide information about specific topics.
It makes no claims to completeness and does not constitute legal advice.
The information it contains is no substitute for specific legal advice.

If you have any queries regarding the issues raised or other legal topics, please get in touch with your usual contact at JPM Jankovic Popovic Mitic.

Uputstvo za primenu Uredbe (EU) 2016/679 o zaštiti fizičkih lica u odnosu na obradu podataka o ličnosti i o slobodnom kretanju takvih podataka i o stavljanju Direktive 95/46/EZ van snage od 27.04.2016. godine

Ovo uputstvo namenjeno je evropskim i srpskim firmama. Cilj uputstva je trojak:

1. da menadžmentu firmi predstavi novine koje donosi Uredba (EU) 2016/679 o zaštiti fizičkih lica u odnosu na obradu podataka o ličnosti i o slobodnom kretanju takvih podataka i o stavljanju Direktive 95/46/EZ van snage od 27.04.2016. godine, (u daljem tekstu: Uredba);
2. da menadžmentu firmi da pregled koraka potrebnih za usklađivanje poslovanja firmi sa Uredbom;
3. menadžmentu firmi skrene pažnju i na nastupajuću obavezu usklađivanja sa novim srpskim Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, s obzirom da je javna rasprava Nacrtu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti trajala do 15.01.2018. godine i da se usvajanje novog zakona očekuje uskoro.

Uredba počinje da se primenjuje od 25.05.2018. godine, što znači da je preostalo još nepunih pet meseci za usklađivanje poslovanja srpskih firmi sa istom. Naša je pretpostavka da su neke firme već preduzele određene korake u cilju u usklađivanja poslovanja sa Uredbom. Pretpostavku temeljimo na činjenici da Uredba donosi značajne obaveze za poslovanje firmi u odnosu na Direktivu 95/46 i važeći srpski Zakon o zaštiti podataka o ličnosti ("Sl. glasnik RS", br. 97/2008, 104/2009 - dr. zakon, 68/2012 - odluka US i 107/2012).

Ovo se posebno odnosi na firme koje su u obavezi da izrade procenu uticaja na zaštitu podataka o ličnosti (eng. data privacy assessment) ili da svoje poslovanje saobraze sa odredbama u Uredbi koje regulišu koncepte ugrađene i podrazumevane zaštite podataka (eng. privacy by design ili privacy by default).

Dodatne napore sa usklađivanje poslovanja firmi sa Uredbom predstavlja i obaveza usklađivanja poslovanja sa Uredbom od strane firmi sa sedištem van EU. Napori se prvenstveno ogledaju u dobijanju odgovora na dva prethodna pitanja: u kojim slučajevima se primenjuje Uredba na firme sa sedištem van EU i šta je potrebno da uradi menadžment firmi sa sedištem van EU da bi mogao da dođe u poziciju da na odgovarajući način, u saradnji sa kolegama koji rade u firmama koje obavljaju poslovanje u EU, sprovodi Uredbu.

Ovo Uputstvo može da koristi srpskim firmama u kontekstu pripreme menadžmenta za sprovođenje novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Kako je već gore rečeno, javna rasprava Nacrta Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je trajala do 15.01.2018. godine i nadležno ministarstvo trenutno razmatra sugestije i primedbe učesnika u javnoj raspravi. Nacrt novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti sadrži gotovo identične odredbe kao i Uredba, uz određene specifičnosti koje predstavljaju refleksiju našeg pravnog sistema i činjenicu da Republika Srbija još uvek nije država- članica Evropske unije.

U Beogradu, 9.2.2018

JPM Janković Popović Mitić
Ivan T. Milošević, Partner
ivan.milosevic@jpm.rs

GDPR
Are you ready?

alt

SADRŽAJ UPUTSTVA

Uvodne napomene	3
Sažetak	6
Kada se primenjuje Uredba?	7
Na koje podatke se primenjuje Uredba (područje primene)?	7
Teritorijalno važenje Uredbe	7
• Obrada od strane rukovaoca ili obrađivača u okviru aktivnosti osnivanja sedišta rukovaoca ili obrađivača u Uniji	8
• Obrada od strane rukovaoca i obrađivača koji nemaju sedište u Uniji	8
Princip odgovornosti (accountability principle)	14
• Identifikovanje pravnog osnova za obradu podataka	15
• Interne evidencije	15
• Pristanak	16
• Ugrađena i podrazumevana zaštita podataka	17
• Obaveštavanje nadzornog organa i lica na koje se podaci odnose o povredi bezbednosti podataka o ličnosti	22
• Imenovanje ovlašćenog lica za zaštitu podataka	23
Prava lica čiji se podaci obrađuju	27
• Pravo lica čiji se podaci obrađuju na pristup	27
• Pravo na ispravku	28
• Pravo na brisanje ("pravo na zaborav")	28
• Pravo na ograničavanje obrade	30
• Obaveza obaveštavanja o ispravci ili brisanju podataka o ličnosti ili ograničavanju obrade	31
• Pravo na prenosivost	31
• Pravo na prigovor i donošenje automatizovanih pojedinačnih odluka, uključujući i profilisanje	31
Obaveze obrađivača	33
Sankcije	34

SAŽETAK

Da bi menadžment razumeo smisao i domašaj Uredbe, potrebno je da pravilno razume sledeća pitanja:

A) PODRUČJE PRIMENE I TERITORIJALNO VAŽENJE UREDBE

Uredba se primenjuje na obradu podataka koja se u celosti ili delimično obavlja automatski i na neautomatizovanu obradu podataka o ličnosti, pod uslovom da podaci koji se obrađuju čine deo zbirke podataka o ličnosti ili su namenjeni da budu deo zbirke podataka o ličnosti.

Uredba se primenjuje:

1. na obradu podataka o ličnosti u okviru aktivnosti osnivanja sedišta rukovaoca ili obrađivača u EU, nezavisno od toga da li se obrada vrši u EU ili ne.
2. na obradu podataka o ličnosti lica u EU koju vrši rukovalac ili obrađivač koji nema sedišta u EU, ako su aktivnosti obrade povezane sa:
 - nuđenjem robe ili usluga takvim licima na koje se podaci odnose u EU, nezavisno od toga da li lice na koje se podaci odnose treba da izvrši plaćanje; ili
 - praćenjem njihovog ponašanja, pod uslovom da se njihovo ponašanje odvija unutar EU.
3. na obradu podataka o ličnosti koju vrši rukovalac koji nema sedišta u Uniji, već u mestu gde se pravo države članice primenjuje na osnovu međunarodnog javnog prava.

U slučaju da se na srpske firme primenjuje Uredba, menadžment je, pod određenim uslovima, dužan da odredi predstavnika firme u EU. U Uputstvu objašnjeno kada postoji obaveza za srpske firme za odrede predstavnika u EU.

B) PRINCIP ODGOVORNOSTI (ACCOUNTABILITY PRINCIPLE)

Sprovođenje principa odgovornosti se ogleda u tome da je menadžment firme u svakom trenutku u poziciji da dokaže da primenjuje pravne, organizacione i tehničke mere kako bi se obrada podataka vršila u skladu sa Uredbom. Da bi menadžment mogao da sprovede princip odgovornosti, preporučujemo da sprovede sledeće postupke i radnje:

1. da sprovede mapiranje podataka i da utvrdi pravne osnove obrade;
2. ukoliko se podaci obrađuju na osnov pristanka lica, da sastavi tekst obaveštenja na način propisan Uredbom i da ga pribavi na način propisan Uredbom. Obaveza obaveštavanja postoji i u slučaju kada se podaci o ličnosti obrađuju u cilju sprovođenja ugovora u kome je lice ugovorna strana ili radi odlučivanja o zahtevu lica pre zaključenja ugovora sa njim ili ostvarenja legitimnog interesa rukovaoca ili trećeg lica;
3. da na osnovu analize rizika i relevantnih odredbi Uredbe
 - utvrdi da li je potrebno da vodi evidenciju radnji obrade, i ukoliko je potrebno, da istu uspostavi i, po potrebi, ažurira;
 - utvrdi da li je potrebno da vodi evidenciju radnji obrade, da istu uspostavi i, po potrebi, ažurira;
 - utvrdi da je potrebno da imenuje odgovorno lice za zaštitu podataka o ličnosti i da ga imenuje ukoliko je potrebno, u skladu sa zahtevima iz Uredbe;
 - da utvrdi da li se na firmu primenjuje koncept podrazumevane i ugrađene zaštite podataka o ličnosti i da sprovede relevantne odredbe Uredbe, ukoliko je potrebno;
 - da utvrdi da li je potrebno da izradi procenu uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti, i da je izradi ukoliko je potrebno, te da utvrdi da li je u obavezi da, pre nameravanih radnji obrade, sprovede konsultacije sa nadzornim organom.

- da interno uredi postupak obaveštavanja nadzornog organa u slučaju povrede bezbednosti podataka, da u slučaju povrede bezbednosti o tome obavesti nadzorni organ, i, ukoliko je potrebno lica na koji se podaci odnose;
4. da revidira ugovore sa rukovaocima/obrađivačima/primaocima;
 5. da revidira politiku privatnosti koja se odnosi na ostvarivanje prava lica.

KADA SE PRIMENJUJE UREDBA?

1) Na koje podatke se primenjuje Uredba (područje primene)?

Uredba se primenjuje na obradu podataka o ličnosti:

1. koja se u celosti ili delimično obavlja automatski;
2. na neautomatizovanu obradu podataka o ličnosti;

Pod uslovom da podaci koji se obrađuju čine deo zbirke podataka o ličnosti ili su namenjeni da budu deo zbirke podataka o ličnosti.

Automatska obrada podataka o ličnosti je stvaranje i sprovođenje tehnologije koja automatski obrađuje podatke o ličnosti. Ova tehnologija uključuje računare i druga sredstva elektronske komunikacije koje mogu da prikupe, skladište, upravljaju, generišu i prenose podatke.

Zbirka podataka je skup podataka koji je takve strukture ili su indeksirani na način da je moguće da pronađemo određenu informaciju o licu koje se može indentifikovati, bez obzira da li je reč centralizovanoj, decentralizovanoj i disperzovanoj zbirci na funkcionalnoj i geografskoj osnovi.

2) Teritorijalno važenje Uredbe

Uredba se primenjuje:

- A na obradu podataka o ličnosti u okviru aktivnosti osnivanja sedišta rukovaoca ili obrađivača u EU, nezavisno od toga da li se obrada vrši u EU ili ne.
- B na obradu podataka o ličnosti lica na koje se podaci odnose u EU koju vrši rukovalac ili obrađivač koji nema sedišta u EU, ako su aktivnosti obrade povezane sa:
 - nuđenjem robe ili usluga takvim licima na koje se podaci odnose u EU, nezavisno od toga da li lice na koje se podaci odnose treba da izvrši plaćanje; ili
 - praćenjem njihovog ponašanja, pod uslovom da se njihovo ponašanje odvija unutar EU.
- C na obradu podataka o ličnosti koju vrši rukovalac koji nema sedišta u Uniji, već u mestu gde se pravo države članice primenjuje na osnovu međunarodnog javnog prava.

A Obrada od strane rukovaoca ili obrađivača u okviru aktivnosti osnivanja sedišta rukovaoca ili obrađivača u Uniji

Sedište u EU podrazumeva efektivno i stvarno obavljanje poslovne aktivnosti u EU kroz stabilne poslovne aranžmane. Pravna forma poslovnog aranžmana, bilo kroz ogranak ili zavisno društvo koje ima poslovnu sposobnost ne predstavlja odlučujući faktor za procenu da li neko pravno lice ima sedište u EU ili ne.

Dobar primer za procenu da li neko pravno lice ima sedište u EU dat je u presudi Evropskog suda pravde C-230/14 Weltimmo s.r.o. v Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság od 01.10.2014. godine kada je sud zauzeo stav da činjenice da je slovačko privredno društvo nudilo usluge prodaje nepokretnosti preko internet stranice koja je bila dostupna građanima Mađarske i imalo svog predstavnika koji je angažovao izvršitelje za naplatu dugova od lica koja su koristila usluge društva iz Slovačke predstavljaju dovoljan razlog da se smatra da to društvo ima stabilne poslovne aranžmane u Mađarskoj.

Bez značaja za primenu Uredbe je činjenica da li se obrada vrši na teritoriji EU ili ne.

Takođe je bez značaja da li obradu vrše rukovaoci i obrađivači, odnosno Uredba se primenjuje i obradu podataka o ličnosti koju vrše rukovaoci i obrađivači.

B) Obrada od strane rukovaoca i obrađivača koji nemaju sedište u Uniji

Firme koje nemaju sedište na teritoriji u EU su u obavezi da primenjuju Uredbu ako obrađuju podatke o ličnosti na teritoriji EU, pod uslovom da se radnje obrade podataka o ličnosti lica na teritoriji EU odnose na:

- i) nuđenje robe ili usluga licima na koje se podaci odnose u EU, nezavisno od toga da li lice na koje se podaci odnose treba da izvrši plaćanje;
- ii) praćenje njihovog ponašanja, pod uslovom da se njihovo ponašanje odvija unutar EU.

Pitanje obaveze primene Uredbe od strane firmi koje nemaju sedište na teritoriji EU je kompleksno.

Naše je razumevanje da su firme koje nemaju sedište na teritoriji EU u obavezi da primenjuju Uredbu ako su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

1. obrađuju podatke lica na teritoriji EU;
2. ukoliko je ispunjen uslov pod a), ako su aktivnosti obrade firmi sa sedištem van EU u vezi sa:
 - nuđenjem robe ili usluga licima koja se nalaze na teritoriji EU, nezavisno od toga da li lice na koje se podaci odnose treba da izvrši plaćanje;
 - praćenjem ponašanja lica na teritoriji EU, pod uslovom da se njihovo ponašanje odvija unutar EU

Ovde se prvenstveno misli na on-line nuđenje robe i usluga licima na teritoriji EU i on-line praćenje ponašanja lica na teritoriji EU, ako se ponašanje tih lica odvija unutar EU (profilisanje).

Od suštinske važnosti je određivanje značenja pojma “**nuđenje roba ili usluga licima na teritoriji EU**”.

Naše je razumevanje da su firme koje nemaju sedišta na teritoriji EU u obavezi da primenjuju Uredbu ako su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

1. obrađuju podatke lica na teritoriji EU;
2. ako su aktivnosti obrade firmi sa sedištem van EU u vezi sa:
 - nuđenjem robe ili usluga licima koja se nalaze na teritoriji EU, nezavisno od toga da li lice na koje se podaci odnose treba da izvrši plaćanje;
 - praćenjem ponašanja lica na teritoriji EU, pod uslovom da se njihovo ponašanje odvija unutar EU

Praksa Evropskog suda pravde je odredila nekoliko kriterijuma za procenu da li neko strano pravno lice nudi robe ili usluge na teritoriji EU.

Prvenstveno je reč o tome da li je očigledno da rukovalac ili obrađivač namerava da ponudi robu i usluge licima koja se nalaze u jednoj ili više država članica EU.

Neki od kriterijuma su: dostupnost internet strana rukovaoca, obrađivača ili posrednika u EU ili adrese elektronske pošte i drugih kontakt podataka, korišćenje jezika koji je u upotrebi u državi u kojoj se nude robe i usluge, korišćenje valute koji su u upotrebi u jednoj ili više država EU i mogućnost naručivanja robe i usluga na jeziku država EU, spominjanje kupaca ili korisnika koji se nalaze u EU.

Sa pitanjem “**nuđenja roba i usluga**” je povezano i pitanje skladištenja podataka lica na teritoriji EU na serveru kompanije čije se sedište nalazi na teritoriji države koja nije članica EU.

Ukoliko se usluge skladištenja podataka nude na serveru koja je dostupan u EU i na jeziku država u kojoj se nude pomenute usluge, onda je firma koja nudi usluge u obavezi da sprovede Uredbu.

Ali, ukoliko neka firma ima stabilne aranžmane u EU, a podatke o ličnosti skladišti na serveru kojim upravlja firma čije se sedište ne nalazi na teritoriji EU, firma koja upravlja serverom neće biti u obavezi da sprovede Uredbu, već rukovalac, sa sedištem u EU, imati obavezu da ugovor o prenosu podataka firmi koja nema sedište u EU usaglasa sa Uredbom.

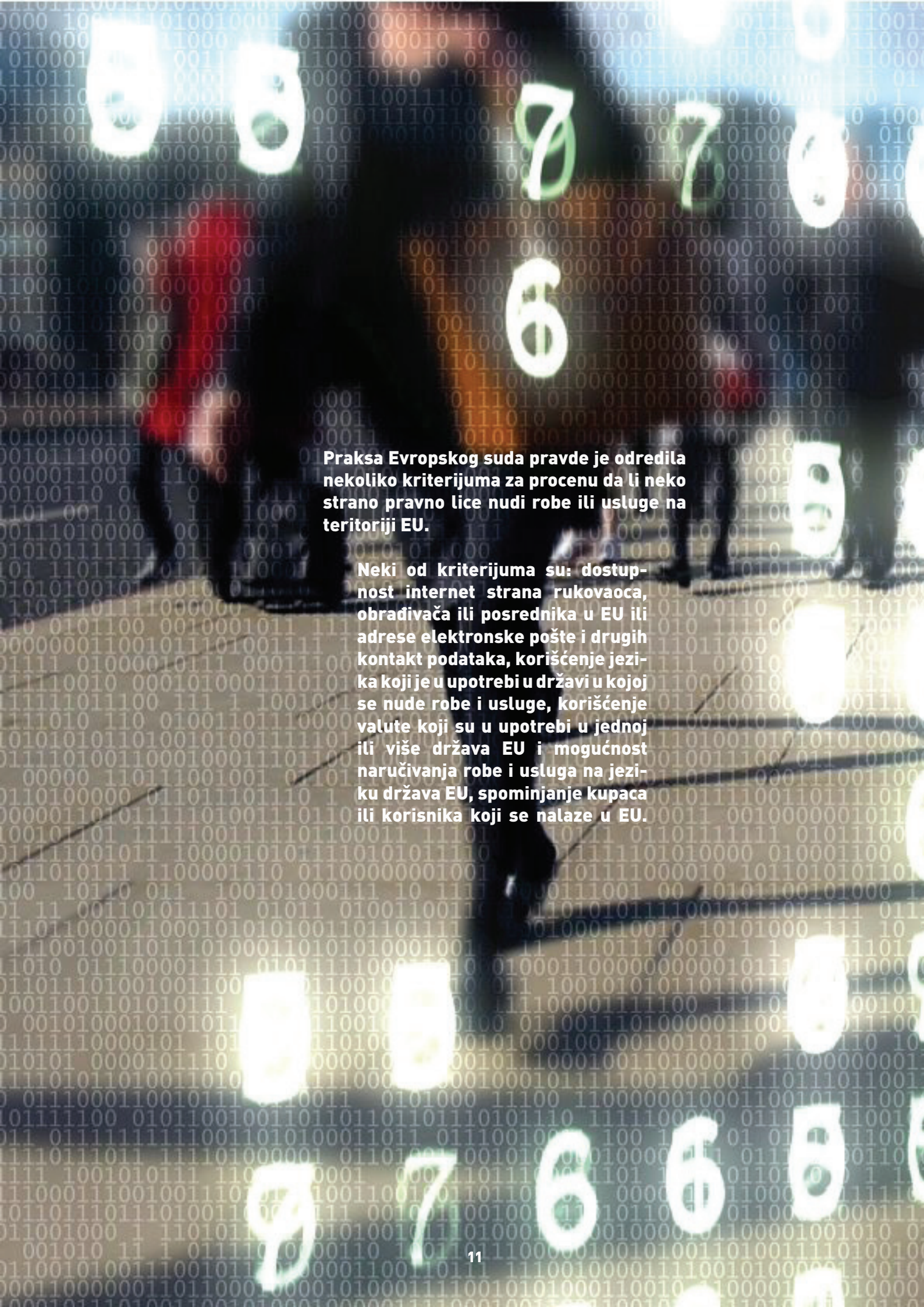
Pitanje primene Uredbe od strane rukovaoca i obrađivača koji nemaju sedište na teritoriji EU je u vezi sa obavezom isti da odrede u pisanoj formi predstavnika u EU koji će biti odgovoran za sprovođenje Uredbe. Predstavnik je, pored rukovaoca i obrađivača, odgovoran za sprovođenje Uredbe pred vlastima i građanima EU.

Predstavnik je u Uredbi definisan kao fizičko ili pravno lice sa sedištem u EU koje je rukovalac ili obrađivač pisanim putem imenovao i koje predstavlja rukovaoca ili obrađivača u vezi s njegovim obavezama na osnovu Uredbe.

Postavlja se pitanje ko može biti predstavnik rukovaoca ili obrađivača u EU. Naše mišljenje je da to može biti pravno lice sa sedištem u EU ili fizičko lice koje u skladu sa nacionalnim zakonom određene države ima pravo da boravi na teritoriji te države i da radi u toj državi. EU državljanstvo fizičkog lica nije uslov da bi mogao da se isti imenuje za predstavnika u EU.

Od obaveze određivanja predstavnika u EU, postoje sledeći izuzeci, koji se odnose na:

1. obradu koja je povremena ili za koju nije verovatno da će prouzrokovati rizik za prava i slobode fizičkih lica uzimajući u obzir prirodu, okolnosti, obim i svrhe obrade,
2. obradu koja ne podrazumeva u većoj meri obradu posebnih kategorija podataka i obradu podataka o ličnosti koji se odnose na krivičnu i prekršajnu osuđivanost;
3. obradu od strane javnog organa ili tela.

Praksa Evropskog suda pravde je odredila nekoliko kriterijuma za procenu da li neko strano pravno lice nudi robe ili usluge na teritoriji EU.

Neki od kriterijuma su: dostupnost internet strana rukovoca, obrađivača ili posrednika u EU ili adrese elektronske pošte i drugih kontakt podataka, korišćenje jezika koji je u upotrebi u državi u kojoj se nude robe i usluge, korišćenje valute koji su u upotrebi u jednoj ili više država EU i mogućnost naručivanja robe i usluga na jeziku država EU, spominjanje kupaca ili korisnika koji se nalaze u EU.

Pitanje rizika za slobode i prava fizičkih lica je obrađeno u tački 75 Preambule Uredbe koja glasi:

“ rizik za prava i obaveze fizičkih lica, različite verovatnoće i ozbiljnosti, može da nastane iz obrade podataka o ličnosti koja bi mogla da prouzrokuje fizičku, materijalnu ili nematerijalnu štetu, a posebno: ako ta obrada može da dovede do diskriminacije, krađe identiteta ili prevare, finansijskog gubitka, štete za ugled, gubitka poverljivosti podataka o ličnosti zaštićenih poslovnom tajnom, neovlašćenog obrnutog postupka pseudonimizacije, ili bilo koje druge značajne ekonomske ili društvene štete; ako lica na koja se podaci odnose mogu da budu uskraćena za svoja prava i slobode ili sprečena u vršenju kontrole nad svojim podacima o ličnosti; ako se obrađuju podaci o ličnosti koji otkrivaju rasno ili etničko poreklo, politička mišljenja, verska ili filozofska uverenja, članstvo u sindikatu i ako je u pitanju o obrada genetičkih podataka, podataka o zdravstvenom stanju ili podataka o seksualnom životu ili krivičnim osudama i krivičnim delima ili povezane mere bezbednosti; ako se procenjuju lični aspekti, a posebno analiza ili predviđanje aspekata u vezi sa učinkom na poslu, ekonomskim stanjem, zdravljem, ličnim sklonostima ili interesima, pouzdanošću ili ponašanjem, lokacijom ili kretanjem, kako bi se napravili ili koristili lični profili; ako se obrađuju podaci o ličnosti ugroženih fizičkih lica, a posebno dece; ili ako obrada obuhvata veliku količinu podataka o ličnosti i utiče na veliki broj lica na koje se podaci odnose.”

Smatramo da se između uslova za obradu kada je potrebna procena uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti (videti Odeljak 3, pododeljak E ovog uputstva) kada je potrebno da se imenuje predstavnik može povući analogija jer se i u jednom i u drugom slučaju govori o riziku za prava i slobode fizičkih lica. Radna Grupa 29 je uspostavila kriterijume u vezi sa aktivnostima obrade za koje je ru-kovalac u obavezi da sprovede procenu uticaja na zaštitu podataka o ličnosti:

Smatramo da se između uslova za obradu kada je potrebna procena uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti (videti Odeljak 3, pododeljak E ovog uputstva) i obaveze da se imenuje predstavnik u EU može povući analogija jer se i u jednom i u drugom slučaju govori o riziku za prava i slobode fizičkih lica. Radna Grupa 29 je uspostavila kriterijume u vezi sa aktivnostima obrade za koje je ru-kovalac u obavezi da sprovede procenu uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti:

- a) evaluacija ili bodovanje, uključujući profilisanje i predviđanje, posebno na osnovu “aspekata koji se odnose na učinak lica čiji se podaci obrađuju na poslu, ekonomsku situaciju, zdravlje, lične potrebe ili interese, pouzdanost ili ponašanje, položaj ili kretanja”. Na primer, banka koja vrši procenu svojih klijenata u odnosu na kreditnu referentnu bazu podataka, ili biotehnošku kompaniju koja nudi genetske testove direktno potrošačima u cilju procene i predviđanja bolesti/zdravstvenih rizika, ili kompaniju koja kreira profile ponašanja ili marketinške profile zasnovane na korišćenju ili pretraživanju svoje veb stranice.
- b) automatsko donošenje odluka sa pravnim efektom ili efektom sličnog značaja: obrada koja ima za cilj donošenje odluka o licima čiji se podaci obrađuju koje imaju “pravni efekat u odnosu na fizičko lice” ili koje “na sličan način značajno utiču na fizičko lice”. Ovakav vid obrade može dovesti do isključivanja ili diskriminacije pojedinaca. Obrada sa neznatnim efektom ili bez efekta na pojedince ne odgovara ovom specifičnom kriterijumu.
- c) sistematski nadzor: obrada kojom se vrši posmatranje, nadgledanje ili kontrola lica čiji se podaci obrađuju, uključujući podatke prikupljene kroz “sistematsko praćenje javno dostupnog područja”. Ova vrsta monitoringa je kriterijum jer se podaci o ličnosti mogu prikupiti u okolnostima u kojima je moguće da lica čiji se podaci obrađuju nisu svesna ko prikuplja njihove podatke i kako će ih obrađivati. Pored toga, postoji mogućnost da pojedinci ne mogu da izbegnu da budu predmet takve obrade na javnim površinama.

- d) osetljivi podaci: ovo uključuje posebne kategorije podataka (na primer, informacije o političkim stavovima pojedinaca, zdravstvenom stanju i dr.) kao i podatke o ličnosti koji se odnose na krivičnu osuđivanost ili krivična dela. Primer za to bi bila opšta bolnica koja bi vodila zdravstvenu evidenciju pacijenta ili detektiv koji bi vodio evidenciju o učiniocima krivičnih dela. Ovaj kriterijum uključuje takođe i podatke o ličnosti čija obrada može da poveća rizik za prava i slobode pojedinaca, kao što su podaci o elektronskoj komunikaciji, podaci o lokaciji, finansijski podaci (koji se mogu koristiti za prevaru pri plaćanju). S tim u vezi, bitno je to da li su takvi podaci već učinjeni javno dostupnim od strane lica čiji se podaci obrađuju ili trećih lica. Činjenica da su podaci o ličnosti javno dostupni može se koristiti kao faktor u proceni, ako bi moglo da se očekuje da će podaci biti dalje korišćeni u određene svrhe. Ovaj kriterijum može da obuhvati podatke o ličnosti koje obrađuju fizička lica za lične potrebe (npr. cloud kompjuterske usluge za upravljanje ličnim dokumentima, usluge elektronske pošte, dnevници, elektronski čitači opremljeni opcijama za uzimanje beležaka i različite life-logging aplikacije koje mogu sadržavati vrlo lične informacije), čije se otkrivanje ili obrada za bilo koju drugu svrhu osim aktivnosti u domaćinstvu mogu smatrati vrlo indikativnim.
- e) Podaci koji se obrađuju u većem obimu: Uredba ne definiše šta predstavlja obradu podataka u velikom obimu, odnosno masovna obrada. Uvodna odredba 91 pruža neke smernice. U svakom slučaju, Radna grupa 29 preporučuje da se prilikom utvrđivanja da li se obrada vrši u velikom obimu naročito uzmu u obzir sledeći faktori:
1. broj lica čiji se podaci obrađuju, bilo kao određeni broj ili kao procenat relevantne populacije;
 2. obim podataka i/ili raspon različitih stavki podataka koji se obrađuju;
 3. trajanje ili stalnost aktivnosti obrade podataka;
 4. geografski aspekt aktivnosti obrade;
 5. Zbirke podataka koje su uparene ili kombinovane, na primer, iz dve ili više aktivnosti obrade podataka koje se obavljaju u različite svrhe i/ili od strane različitih rukovalaca na način koji bi premašio razumna očekivanja lica čiji se podaci obrađuju;
 6. Podaci u vezi sa osetljivim kategorijama lica čiji se podaci obrađuju - obrada ove vrste podataka može zahtevati procenu stanja zaštite podataka o ličnosti zbog povećanog disbalansa moći između lica čiji se podaci obrađuju i rukovaoca, što znači da pojedinac može biti prinuđen/ onemogućen da pristane na, ili da se suprotstavi, obradi njegovih/njenih podataka. Na primer, zaposleni bi se često susretali sa ozbiljnim poteškoćama ukoliko se suprotstave obradi izvršenoj od strane poslodavca, a u slučaju kada je obrada povezana sa upravljanjem ljudskim resursima. Slično tome, deca se nisu u stanju da se svesno suprotstave ili pristanu na obradu svojih podataka. Ovo se odnosi i na ugroženiji segment stanovništva koji zahteva posebnu zaštitu, kao što su, na primer, mentalno obolela lica, lica koja traže azil ili starija lica, pacijent ili svaka druga aktivnost obrade gde se može utvrditi disbalans između položaja lica čiji se podaci obrađuju i rukovaoca;
 7. Inovativna upotreba ili primena tehnoloških ili organizacionih rešenja, poput kombinovanja upotrebe otiska prsta i prepoznavanja lica za poboljšanje kontrole fizičkog pristupa i sl.. Uredbom je jasno propisano da korišćenje nove tehnologije može rezultirati procenom uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti. Ovo iz razloga što korišćenje takve tehnologije može uključiti nove oblike prikupljanja i korišćenja podataka, a može rezultirati visokim rizikom po prava i slobode pojedinaca. Zaista, lične i socijalne posledice razvoja nove tehnologije možda nisu poznate. Procena će pomoći rukovaocu da razume i da se nosi sa takvim rizicima. Na primer, neke aplikacije "Internet stvari" mogu imati značajan uticaj na svakodnevni život i privatnost pojedinaca i stoga zahtevaju procenu uticaja na zaštitu podataka o ličnosti, odnosno imenovanje predstavnika u EU;
 8. prenos podataka van granica Evropske unije, uzimajući u obzir, između ostalog, državu ili države odredišta, mogućnosti daljeg transfera ili verovatnoću transfera zasnovane na odstupanjima od specifičnih situacija koje su utvrđene Uredbom.

9. Kada obrada sama po sebi "sprečava lica čiji se podaci obrađuju da ostvaruju pravo ili koriste uslugu ili ugovor". Ovo uključuje obrade koje se obavljaju u javnom prostoru koji ljudi u prolazu ne mogu da izbegnu ili obrade koja imaju za cilj da licima čiji se podaci obrađuju dozvole, modifikuju ili odbiju pristup uslugama ili zaključivanje ugovora. Primer ovoga je kada banka procenjuje svoje klijente u odnosu na kreditnu referentnu bazu podataka kako bi odlučila da li im ponudi zajam.

Radna grupa 29 smatra da što je više kriterijuma zadovoljeno obradom, to je verovatnije da će ona predstavljati (visok rizik) po prava i slobode lica čiji se podaci obrađuju, te će iz navedenog razloga i zahtevati procena uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti, odnosno imenovanje predstavnika u EU.

Napominjemo, da je, pored navedenih kriterijuma u vezi sa aktivnostima obrade podataka o ličnosti, dodatni uslov da bi srpske firme imale obavezu da odrede predstavnika u EU, da iste nude robu ili usluge licima na teritoriji EU ili prate ponašanje lica na teritoriji EU, pod uslovom da se takvo ponašanje odvija na teritoriji EU.

Dodatno, član 27 stav 1 tačka 2 Uredbe govori o izuzetku od obaveze imenovanja predstavnika u slučaju kad je obrada povremena ili za koju nije verovatno da će prouzrokovati rizik za prava i slobode fizičkih lica uzimajući u obzir prirodu, okolnosti, obim i svrhe obrade.

Kako se navodi u pomenutom mišljenju Radne Grupe 29, za procenu uticaja na zaštitu podataka o ličnosti se ne zahteva da rukovaoci vrše obradu koja može da rezultira rizikom za prava i slobode fizičkih lica, već se zahteva da je reč o visokom riziku za prava i slobode fizičkih lica. Iz navedenog proizlazi da će obavezu imenovanja predstavnika u EU imati i rukovaoci i obrađivači čije aktivnosti obrade mogu da rezultiraju i manjim rizikom od visokog rizika. Stoga se preporučuje rukovaocima i obrađivačima da izrade analizu rizika kako bi mogli da utvrde da li aktivnosti obrade koje sprovode mogu da dovedu do povrede prava i sloboda lica čije podatke obrađuju.

Sa druge strane, i kada je reč o povremenoj obradi podataka o ličnosti, a sa druge strane, ukoliko je ujedno reč u obradi podataka u velikoj meri (masovnoj obradi), potrebno je da da rukovaoci i obrađivači odrede predstavnika u EU.

3) Princip odgovornosti (accountability principle)

Princip odgovornosti predstavlja osnovni postulat u GDPR. Ovaj princip znači da će rukovaoci i obrađivači morati u svakom trenutku da budu sposobni da dokažu da su sproveli odgovorajuće radnje da bi uskladili poslovanje sa Uredbom.

Princip odgovornosti zapravo znači da su rukovaoci i obrađivači kadri da, primenom pravnih, tehničkih i organizacionih mera sprovedu principe zaštite podataka iz člana 5 Uredbe:

- i) zakonitost, pravičnost i transparentnost;
- ii) ograničavanje svrhe;
- iii) korišćenje najmanjeg mogućeg obima podataka;
- iv) tačnost;
- v) ograničenje čuvanja;
- vi) integritet i poverljivost i da mogu da dokažu da sprovede mere.

Usklađenost poslovanja sa Uredbom uključuje sledeće:

A) Identifikovanje pravnog osnova za obradu podataka

Da bi rukovaoci mogli da identifikuju pravni osnov za obradu podataka, potrebno je da sprovedu "mapiranje podataka" (eng. data mapping) što uključuje utvrđivanje različitih kategorija podataka koje obrađuju organizacioni sastavi firmi i prenos i činj enje dostupnim podataka različitim organizacionim sastavima u okviru firme ili trećim licima. "Mapiranje podataka" će omogućiti rukovaocima da utvrde da li se podaci obrađuju na osnovu jednog ili više legitimnih pravnih osnova:

- a) lice na koje se podaci odnose je dalo svoj pristanak za obradu svojih podataka o ličnosti u jednu ili više konkretnih svrha;
- b) obrada je potrebna radi izvršenja ugovora u kojem je lice na koje se podaci odnose ugovorna strana ili radi preduzimanja mera na zahtev lica na koje se podaci odnose pre zaključenja ugovora;
- c) obrada je potrebna za izvršavanje zakonske obaveze koja se primenjuje na rukovaoca;
- d) obrada je potrebna radi zaštite životnih interesa lica na koje se podaci odnose ili drugog fizičkog lica;
- e) obrada je potrebna za izvršenje zadatka koji se obavlja u javnom interesu ili u okviru izvršavanja službenih ovlašćenja dodeljenih rukovaocu;
- f) obrada je potrebna zbog legitimnih interesa čijem ostvarenju teži rukovalac ili treće lice, osim kada nad tim interesima preovlađuju interesi osnovnih prava i sloboda lica na koje se podaci odnose koji zahtevaju zaštitu podataka o ličnosti, posebno ako je lice na koje se podaci odnose dete.

B) Interne evidencije

U skladu sa Uredbom, rukovaoci (ali i obrađivači) sa preko 250 zaposlenih su obavezi da vode interne evidencije u pisanoj i elektronskoj formi koje sadrže:

1. ime i podatke za kontakt rukovaoca i, ukoliko je primenljivo, zajedničkog rukovaoca, predstavnika rukovaoca i ovlašćenog lica za zaštitu podataka;
2. svrhe obrade;
3. opis kategorija lica na koja se podaci odnose i kategorija podataka o ličnosti koje se obrađuju; iv) kategorije korisnika kojima su podaci o ličnosti otkriveni ili će im biti otkriveni, uključujući i korisnike u trećim zemljama ili međunarodne organizacije;
4. ukoliko je primenljivo, informacije o prenosu podataka o ličnosti u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju, sa identifikacijom te treće zemlje ili međunarodne organizacije i, u slučaju prenosa iz člana 49, stav 1, tačka 2, sa dokumentacijom o odgovarajućim zaštitnim merama;
5. ako je moguće, predviđene rokove za brisanje različitih kategorija podataka;
6. ako je moguće, opšti opis tehničkih i organizacionih bezbednosnih mera.

Obaveza vođenja evidencije ne primenjuje se na rukovaoce i obrađivače kod kojih je zaposleno manje od 250 lica, osim kada:

- postoji verovatnoća da će obrada koju vrši predstavljati rizik za prava i slobode lica na koja se podaci odnose;
- ako obrada nije povremena ili ako obrada obuhvata posebne kategorije podataka ili su u pitanju podaci o ličnosti koji se odnose na krivičnu i prekršajnu osuđivanost.

C) Pristanak

Preporuka je rukovaocima da pažljivo razmotre osnove za obradu podataka. Ovo iz razloga što licima čiji se podaci obrađuju pripada veći obim prava (o ovom će biti posebno reči u odeljku u kome se objašnjavaju prava lica čiji se podaci o ličnosti obrađuju).

Obaveštenje licima mora biti dato u sažetoj, transparentnoj, razumljivoj i lako dostupnoj formi, uz upotrebu jasnog i jednostavnog jezika, što se posebno odnosi na sve informacije koje su izričito namenjena detetu. Kada je reč o informacijama koje su namenjene detetu, prvenstveno se misli na nuđenje usluga informacionog društva.

Pristanak se može dati u formi pisane, elektronske i usmene izjave, ili na način da lice štiklira polje prilikom posete internet stranama, bira tehnička podešavanja za usluge informacionog društva ili putem izjave ili radnje kojom se jasno pokazuje u tom kontekstu da lice na koje se podaci odnose prihvata predloženu obradu svojih podataka o ličnosti. Čutanje, unapred štiklirano polje ili neizvršavanje aktivnosti u kontekstu pristanka ne smatra se pristankom.

Ako je pristanak dat u okviru pisane izjave koja se tiče još nekih pitanja, zahtev za davanje pristanka mora biti dovoljno izdvojen u odnosu na ostala pitanja. Saglasnost se jednako lako može opozvati, kao što se može dati, a lice čiji se podaci obrađuju mora o tome biti informisano. Saglasnost pribavljena pre stupanja na snagu Uredbe, važeća je ukoliko je u skladu sa zahtevima propisanim Uredbom.

Obaveštenje treba da sadrži sledeće informacije:

1. identitet i podatke za kontakt rukovaoca i, ukoliko je primenljivo, predstavnika rukovaoca;
2. podatke za kontakt ovlašćenog lica za zaštitu podataka, ukoliko je primenljivo;
3. svrhe obrade za koje su podaci o ličnosti namenjeni, kao i pravni osnov za obradu;
4. ako je obrada zasnovana na legitimnim interesima čijem ostvarenju teži rukovalac ili treće lice, legitimne interese rukovaoca ili trećeg lica;
5. korisnike ili kategorije korisnika podataka o ličnosti, ukoliko postoje;
6. ukoliko je primenljivo, činjenicu da rukovalac namerava da prenese podatke o ličnosti trećoj zemlji međunarodnoj organizaciji i postojanje ili nepostojanje odluke Komisije o adekvatnosti, odnosno, u slučaju prenosa iz člana 46. ili 47. ili člana 49, stav 1, drugi podstav, upućivanje na primerene ili odgovarajuće zaštitne mere i načine dobijanja njihove kopije ili mesto na kojem su stavljani na raspolaganje;
7. rok u kojem će se podaci o ličnosti čuvati ili, ako to nije moguće, kriterijume koji su korišćeni za određivanje tog roka;
8. postojanje prava da se od rukovaoca zatraži pristup podacima o ličnosti i ispravka ili brisanje podataka o ličnosti ili ograničavanje obrade u vezi s licem na koje se podaci odnose ili prava na prigovor na obradu, kao i pravo na prenosivost podataka;
9. ako je obrada zasnovana na pristanku lica čiji se podaci obrađuju, postojanje prava da se pristanak povuče u bilo kojem trenutku, bez uticaja na zakonitost obrade zasnovane na pristanku pre povlačenja pristanka;
10. pravo na podnošenje pritužbe nadzornom organu;
11. informaciju o tome da li je pružanje podataka o ličnosti zakonska ili ugovorna obaveza ili neophodan uslov za zaključenje ugovora, kao i da li lice na koje se podaci odnose ima obavezu da pruži podatke o ličnosti i koje su moguće posledice ako se takvi podaci ne pruže;
12. postojanje automatizovanog donošenja odluka, uključujući i profilisanje iz člana 22, stav 1. i 4. i, barem u tim slučajevima, sadržajne informacije o logici koja se koristi, kao i značaj i predviđene posledice takve obrade za lice na koje se podaci odnose.

D) Ugrađena i podrazumevana zaštita podataka

Koncept ugrađene zaštite podataka podrazumeva primenu odgovarajućih organizacionih i tehničkih mera propisanih Uredbom od strane rukovalaca još prilikom određivanja sredstava obrade (npr. softver) kao i prilikom same obrade podataka.

Reč je o tome da, uzimajući u obzir najnoviji tehnološki razvoj, troškove sprovođenja i prirodu, obim, kontekst i svrhe obrade, postoje različiti stepeni verovatnoće i ozbiljnosti koji mogu da dovedu do povrede prava na privatnost.

Uredba propisuje da je rukovalac dužan da u ovde opisanim slučajevima obrade sprovede organizacione i tehničke mere, kao što je npr, pseudonimizacija (prilikom određivanja sredstva obrade), koje će imati za rezultat obradu najmanjeg mogućeg obima podataka, kao i druge mere radi ispunjenja zahteva iz Uredbe.

Koncept podrazumevane zaštite podataka znači primenu odgovarajućih organizacionih i tehničkih mera od strane rukovalaca kojima se obezbeđuje da se vrši obrada podataka koji su neophodni za konkretnu svrhu obrade, a što uključuje količinu podataka, obim obrade, rok njihovog čuvanja i dostupnost, odnosno da podaci o ličnosti ne budu automatski, bez intervencije lica, dostupni neograničenom broju lica.

Koncept ugrađene i podrazumevane zaštite podataka primenjuje se u tri oblasti:

- informaciono-komunikacione tehnologije;
- odgovorne poslovne prakse i
- fizičkog dizajna.

Primena koncepta ugrađene i podrazumevane zaštite podataka dolazi do izražaja kod sledećih vidova obrade:

1. video nadzor javnih površina;
2. primena biometrijskih mera u identifikacionim dokumentima;
3. mobilni uređaji i komunikacije;
4. identifikacija putem radio frekvencije (RFID);
5. tehnologije zasnovane na senzorima (npr. kartice sa čipom);
6. geolokalizacija;
7. sistemi elektronskog plaćanja;
8. pametni uređaji i instalacije.

Koncept ugrađene i podrazumevane zaštita podataka zasniva se na sedam osnovnih principa:

1. PROAKTIVNOST

Koncept ugrađene i podrazumevane zaštita podataka se odnosi na proaktivnost i omogućava identifikaciju i sprečavanje rizika po privatnost pre nego što se oni ostvare, a ne naknadno kada su negativne posledice za privatnost već nastupile.

2. PRIVATNOST KAO PODRAZUMEVANO PODEŠAVANJE

Implementacija ozbiljnih mera zaštite privatnosti i njihovo automatsko aktiviranje su od presudnog značaja, a naročito s obzirom na činjenicu da svet, prilikom korišćenja informaciono-komunikacionih tehnologija, bez udublivanja prihvata podrazumevana, odnosno zadata podešavanja.

3. PRIVATNOST INTEGRISANA U DIZAJN

Koncept ugrađene i podrazumevane zaštite podataka treba da bude inkorporisan u dizajn IT sistema i poslovnih praksi. Zaštita prava na privatnost je integrisana u sistem, bez smanjenja njegovih osnovnih funkcionalnosti.

4. POTPUNA FUNKCIONALNOST

Koncept ugrađene i podrazumevane zaštite podataka treba da omogući izbegavanje situacija u kojima dolazi do prividnog sukoba između privatnosti i bezbednosti ili neke druge zaštićene vrednosti. Kompromisi u ovakvim situacijama dovode do namernog ili slučajnog ugrožavanja prava na privatnost.

5. ZAŠTITA TOKOM ČITAVOG ŽIVOTNOG VEKA

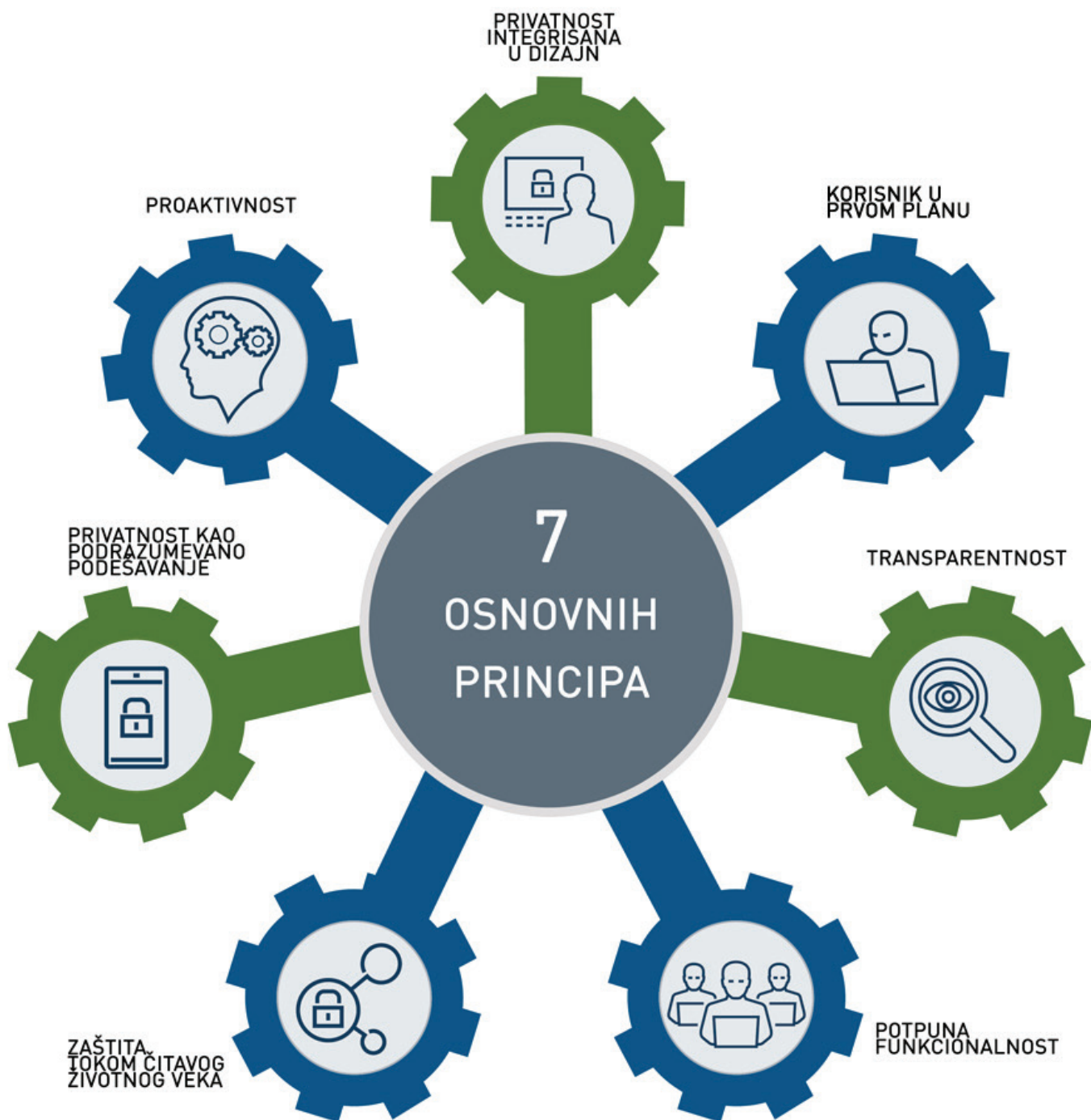
Koncept ugrađene i podrazumevane zaštite podataka prati datu tehnologiju, poslovnu praksu ili prostor tokom čitavog životnog ciklusa. Ovim se omogućava zaštita privatnosti i bezbedno čuvanje podataka o ličnosti i njihovo blagovremeno uništavanje na kraju obrade.

6. TRANSPARENTNOST

Sistematska koncepta ugrađene i podrazumevane zaštite podataka direktno utiče na otvorenost i transparentnost. Ima za cilj da svim zainteresovanim stranama omogući uvid u načine na koji neka tehnologija ili poslovna praksa funkcioniše, kao i koje su mere zaštite privatnosti i podataka o ličnosti preduzete. Zaštita ovih vrednosti je sastavni deo tehnologije ili prakse i možde da bude predmet revizije.

7. KORISNIK U PRVOM PLANU

Koncept ugrađene i podrazumevane zaštite podataka inženjerima postavlja uslov u pogledu zaštite privatnosti i podataka o ličnosti. Ovaj uslov se ostvaruje na različite načine, npr. implementacijom pravnih, tehničkih ili organizacionih mera kod rukovalaca.

E) Procena uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti

Procena uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti je skup postupaka koje rukovaoci i obrađivači sprovode da bi demonstrirali usklađenost poslovanja sa Uredbom. Procena uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti se sprovodi ako je verovatno da će neka vrsta obrade, posebno primenom novih tehnologija i uzimajući u obzir prirodu, obim, okolnosti i svrhe obrade, prouzrokovati visok rizik za prava i slobode fizičkih lica.

Procena uticaja obrade na zaštitu podataka obavezna je posebno u slučaju:

1. sistematske i masovne procene ličnih aspekata u vezi sa fizičkim licima koja se zasniva na automatizovanoj obradi, uključujući i izradu profila, i koja je osnov za donošenje odluka koje proizvode pravno dejstvo u odnosu na fizičko lice ili na sličan način značajno utiču na fizičko lice;
2. masovne obrade posebnih kategorija podataka o ličnosti ili podataka koji se odnose na krivičnu i prekršajnu osuđivanost;
3. obimnog sistematskog praćenja javnih površina.

Već smo pomenuli slučajeve obrade kada potrebna procena uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti u delu Upustva u kome smo naveli aktivnosti obrade kada potrebno da rukovaoci i obrađivači imenuju predstavnika u EU.

Procena uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti sadrži:

1. sistematski opis predviđenih postupaka obrade i svrha obrade, uključujući u odgovarajućim slučajevima i legitiman interes rukovaoca;
2. procenu neophodnosti i proporcionalnosti postupaka obrade u odnosu na njihove svrhe;
3. procenu rizika za prava i slobode lica na koja se podaci odnose i
4. predviđene mere za otklanjanje rizika, što uključuje zaštitne mere, bezbednosne mere i mehanizme za obezbeđivanje zaštite podataka o ličnosti i dokazivanje usklađenosti s Uredbom, uzimajući u obzir prava i legitimne interese lica na koja se podaci odnose i drugih zainteresovanih lica.

U skladu sa Uredbom, nadzorni organi država-članica su u obavezi da objave spisak aktivnosti obrade za koje se zahteva procena uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti kao i spisak aktivnost za koje se ne zahteva procena.

Kada rukovaoci ili obrađivači, na osnovu procene uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti, utvrde da bi, u slučaju, kada ne bi primenili mere za ublažavanje rizika, nameravane aktivnosti obrade mogle da predstavljaju visok rizik za zaštitu podataka o ličnosti, isti su u obavezi da se o nameravanim radnjama obrade, pre početka obrade, konsultuju sa nadzornim organom.

Uz zahtev za konsultacije se nadležnom organu, rukovaoci dostavljaju sledeće informacije/dokumentacija:

1. o odgovornosti rukovaoca, zajedničkih rukovalaca i obrađivača koji učestvuju u obradi, posebno u slučaju obrade unutar grupe povezanih društava;
2. o svrsi i sredstvima nameravane obrade;
3. o zaštitnim merama i drugim merama za zaštitu prava i sloboda lica na koja se podaci odnose u skladu sa Uredbom;
4. podatke za kontakt ovlašćenog lica za zaštitu podataka;
5. procenu uticaja u vezi sa zaštitom podataka;
6. sve druge informacije koje nadzorni organ zatraži.

Ukoliko nadzorni organ, po prijemu zahteva za konsultacijama, utvrdi da bi se nameravanom obradom kršila Uredba, a posebno ako rukovalac nije u dovoljnoj meri identifikovao ili umanjio rizik, nadzorni organ, u pisanoj formi, dostavlja odgovor rukovodcu, a prema potrebi i obrađivaču, u kome im sugeriše kako da postupe kako bi otklonili rizik povrede prava lica čiji se podaci nameravaju da obrađuju.

Rok za dostavljanje odgovora od strane nadležnog organa je osam nedelja od prijema zahteva za konsultacijama, a isti se, u zavisnosti od stepena složenosti obrade, može da produži za još šest nedelja. Nadzorni organ može da primeni ovlašćenja iz člana 58 Uredbe.

F) Obaveštavanje nadzornog organa i lica na koje se podaci odnose o povredi bezbednosti podataka o ličnosti

F1) Obaveštavanje nadzornog organa

Obaveza obaveštenja nadzornog organa je uvedena iz razloga što povreda bezbednosti podataka o ličnosti može da prouzrokuje fizičku, materijalnu ili nematerijalnu štetu za fizička lica, kao što su gubitak kontrole nad njihovim podacima o ličnosti ili ograničavanje njihovih prava, diskriminacija, krađu identiteta ili prevaru, finansijske gubitke, neovlašćeni obrnuti postupak pseudonimizacije, narušavanje ugleda, gubitak poverljivosti podataka o ličnosti zaštićenih poslovnom tajnom ili drugu značajnu ekonomsku ili društvenu štetu za to fizičko lice (tačka 85 Preambule Uredbe)

U slučaju povrede bezbednosti podataka o ličnosti, rukovalac je uz obavezi da, najkasnije 72 sata nakon saznanja o povredi, zvanično obavesti nadzorni organ o povredi.

Obrađivač je u obavezi da, po saznanju za povredu bezbednosti podataka o ličnosti, bez nepotrebnog odlaganja, o tome zvanično obavesti rukovodcu.

Uredba propisuje da obaveštenje sadrži:

1. opis prirode povrede bezbednosti podataka o ličnosti, i, ako je moguće, kategorije i približan broj lica na koja se podaci odnose, kao i kategorije i približan broj zbirki evidencija podataka o ličnosti;
2. ime i podatke za kontakt ovlašćenog lica za zaštitu podataka ili druge kontaktne tačke od koje se može dobiti još informacija;
3. opis verovatne posledice povrede bezbednosti podataka o ličnosti;
4. opis mera koje je rukovalac preduzeo ili čije preduzimanje predlaže radi otklanjanja povrede bezbednosti podataka o ličnosti, uključujući prema potrebi i mere za ublažavanje štetnih posledica.

Kako bi nadzornom organu omogućio da utvrdi činjenično stanje, rukovalac je u obavezi dokumentuje sve povrede bezbednosti podataka o ličnosti, uključujući i činjenice u vezi sa povredom bezbednosti podataka o ličnosti, njene posledice i mere preduzete za otklanjanje štete.

F2) Obaveštavanje lica na koji se podaci odnose

Kada je verovatno da će povreda bezbednosti podataka o ličnosti prouzrokovati veliki rizik za prava i slobode fizičkih lica, rukovalac, bez nepotrebnog odlaganja, obaveštava lica na koja se podaci odnose da je došlo do povrede bezbednosti podataka o ličnosti.

Obaveštenje licima čiji se podaci obrađuju mora se učiniti na jasnom i razumljivom jeziku i sadrži iste informacije koje se dostavljaju nadzornom organu prikrom o sltanja obaveštenja o povredi bezbednosti podataka o ličnosti.

Rukovalac nije u obavezi da obavesti lica o povredi bezbednosti podataka ako je ispunjen bilo koji od sledećih uslova:

1. ako je rukovalac preduzeo odgovarajuće tehničke i organizacione zaštitne mere i te mere su primenjene na podatke o ličnosti u vezi s kojima je došlo do povrede bezbednosti podataka o ličnosti, a pre svega mere koje podatke o ličnosti čine nerazumljivima licu koje nije ovlašćeno da im pristupi, kao što je enkripcija;
2. ako je rukovalac preduzeo naknadne mere kojima se obezbeđuje da više nije verovatno da će doći do visokog rizika za prava i slobode lica na koja se podaci odnose;
3. ako bi to zahtevalo nesrazmeran napor. U takvom slučaju se objavljuje javno obaveštenje ili se preduzima slična mera kojom se lica na koja se podaci odnose obaveštavaju na jednako delotvoran način.

G) Imenovanje ovlašćenog lica za zaštitu podataka

Rukovalac i obrađivač imenuju ovlašćeno lice za zaštitu podataka, iz reda zaposlenih ili ga angažuju na osnovu ugovora o delu, uvek kada:

1. obradu vrši organ javne vlasti ili javno telo, osim sudova koji postupaju u okviru svoje sudske nadležnosti,
2. **se osnovne delatnosti rukovaoca ili obrađivača sastoje iz radnji obrade koje zbog svoje prirode, obima i/ili svrha zahtevaju redovno i sistematsko masovno praćenje lica na koja se podaci odnose, ili**
3. **se osnovne delatnosti rukovaoca ili obrađivača sastoje iz masovne obrade posebnih kategorija podataka i podataka o ličnosti koji se odnose na krivičnu i prekršajnu osuđivanost.**

Kada se kaže da se “osnovne delatnosti se osnovne delatnosti sastoje iz radnji obrade”, misli se na pretežne delatnosti, a ne na pomoćne delatnosti. Sa druge strane, termin “osnovne delatnosti” ne bi trebalo tumačiti kao delatnosti koje se isključuju iz ovog pojma u slučaju kada je obrada podataka neraskidivo povezana sa aktivnošću rukovalaca i obrađivača.

Na primer, osnovna delatnost bolnica je lečenje pacijenata; sa druge strane, bolnica ne bi mogla da obavlja osnovnu delatnost ukoliko ne obrađuje podatke o ličnosti pacijenata. Isto važi i za firme koje obavljaju delatnost privatnog obezbeđenja, ali ne i za firme koje imaju IT odeljenja kao organizacionu celinu.

Termin “sistematski” prema mišljenju Radne grupe 29 broj 16/EN WP 243 označava jednu ili više od sledećih formulacija:

- koji se javlja u skladu sa pravilima uspostavljenim sistemom;
- unapred dogovoren, organizovan ili metodičan;
- koji se odvija u okviru opšteg plana prikupljanja podataka;
- sproveden kao deo strategije.

Primeri sistematskog i masovnog praćenja lica na koje se podaci odnose: upravljanje telekomunikacionim mrežama, pružanje telekomunikacionih usluga, email retargeting; profilisanje i bodovanje u svrhu procene rizika (u svrhu bodovanja za kredit, utvrđivanja premija osiguranja, sprečavanja prevare, otkrivanja pranja novca), praćenje lokacije, na primer, putem mobilnih aplikacija, programi lojalnosti, oglašavanje putem praćenja, praćenje kondicije, fitnesa i podataka o zdravlju putem prenosivih uređaja, televizijsko strujno kolo, povezani uređaji, na primer: pametni metri, pametna kola i slično.

U istom mišljenju Radne grupe 29 se preporučuje da se prilikom utvrđivanja da li se obrada vrši u velikom obimu (masovna obrada) naročito uzmu u obzir sledeći faktori:

- broj lica čiji se podaci obrađuju, bilo kao određeni broj ili kao procenat relevantne populacije;
- obim podataka i/ili raspon različitih stavki podataka koji se obrađuju;
- trajanje ili permanentnost aktivnosti obrade podataka;
- geografski aspekt aktivnosti obrade.

Termin “masovna obrada podataka”, “obrada podataka u velikoj meri” o ličnosti je određena u tački 91 Preambule Uredbe u kojoj se definiše kada je potrebno da se sprovede procena uticaja na zaštitu podataka o ličnosti: “radnje obrade velikog obima čiji je cilj obrada značajnih količina podataka o ličnosti na regionalnom, nacionalnom ili nadnacionalnom nivou i koje bi mogle da utiču na veliki broj lica na koje se podaci odnose i koje će verovatno prouzrokovati veliki rizik, na primer zbog osjetljivosti, kod kojih se u skladu sa dostignutim nivoom tehnološkog znanja nova tehnologija koristi u velikom obimu, kao i na druge radnje obrade koji prouzrokuju veliki rizik za prava i slobode lica na koje se podaci odnose, a posebno ako te radnje otežavaju ostvarivanje prava lica na koja se podaci odnose.”

Sledeće aktivnosti obrade bi se mogle okarakterisati kao “obrada podataka u velikoj meri”:

- Obrada podataka pacijenata u okviru redovnog poslovanja;
- Obrada podataka o putovanju fizičkih lica korišćenjem transportnog sistema gradskog prevoza (praćenje preko putnih karata);
- Obrada podataka o lokaciji kupaca u realnom vremenu od strane multinacionalnog lanca za prodaju brze hrane u statističke svrhe od strane obrađivača koji je specijalizovan za pružanje ovih usluga;
- Obrada podataka klijenata u okviru redovnog poslovanja od strane banke i osiguravajućeg društva;
- Obrada podataka u svrhe oglašavanja na osnovu ponašanja od strane search engine;
- Obrada podataka (sadržaj, saobraćaj i lokacija) od strane mobilnih ili internet operatera/provajdera.

Primeri koji ne predstavljaju obradu podataka u velikoj meri:

- Obrada podataka pacijenta od strane jednog doktora;
- Obrada podataka iz krivične ili prekršajne evidencije od strane jednog advokata.

Termin “redovan” je objašnjen u mišljenju Radne grupe 29 broj 16/EN WP 243 i može da prestavlja jednu od sledećih formulacija:

- koji se kontinuirano odvija ili se javlja u tačno određenim intervalima za određeno vreme;
- koji se javlja ili ponavlja u određenim intervalima;
- koji se odvija konstantno ili periodično.

Termin “praćenje” je određen u tački 24 Preambule Uredbe: “da bi se odredilo da li aktivnost obrade može da se smatra praćenjem ponašanja lica na koje se podaci odnose, treba utvrditi da li se fizička lica prate na internetu, uključujući i moguće naknadno korišćenje tehnika obrade podataka o ličnosti koje se sastoje od profilisanja fizičkog lica, posebno radi donošenja odluka koje se odnose na njega ili radi analize ili predviđanja njegovih ličnih sklonosti, ponašanja i stavova.”

Grupa povezanih društava može da imenuje jedno ovlašćeno lice za zaštitu podataka pod uslovom da je ovlašćeno lice za zaštitu podataka lako dostupno unutar društava, odnosno da može da sprovede sve zadatke u društvima i u komunikaciji sa nadzornim organom i sa licima čije se podaci obrađuju.

Uredba ostavlja mogućnost državama-članicama da propišu obavezu imenovanja lica za zaštitu podataka o ličnosti, mimo obaveznih slučajeva propisanih Uredbom. Takođe se ostavlja mogućnost da rukovalac ili obrađivač ili udruženja i druga tela koji predstavljaju kategoriju rukovalaca ili obrađivača donesu odluku da imenuju lice ovlašćeno za zaštitu podataka o ličnosti.

Ovlašćeno lice za zaštitu podataka imenuje se na osnovu stručnih kvalifikacija, a posebno stručnog znanja o zakonodavstvu i praksi u oblasti zaštite podataka i sposobnosti obavljanja zadataka iz člana 39 Uredbe.

Rukovalac ili obrađivač objavljuje podatke za kontakt ovlašćenog lica za zaštitu podataka i saopštava ih nadzornom organu.

Rukovalac i obrađivač su obavezi da omoguće ovlašćenom licu da bude aktivno uključeno u sva pitanja koja se odnose na zaštitu podataka o ličnosti i da mu stave novčana sredstva na raspolaganje kako bi moglo da obavlja poveren zadatke i da se usavršava. Ovo je logična posledica uloge lica za zaštitu podataka o ličnosti jer je isto posrednik između zainteresovanih strana za primenu Uredbe: rukovalaca i obrađivača i organizacionih celina unutar rukovalaca i obrađivača, nadzornog organa i lica čiji se podaci obrađuju. Lice za zaštitu podataka mora da ima odgovarajuće stručne kvalitete da bi moglo da obavlja poverene poslove, odnosno da bude sposobno da implementira principe zaštite podataka, obezbedi da lica čiji se podaci obrađuju ostvare prava koja su im priznata Uredbom, razume koncept integrisane i podrazumevane zaštite podataka, da pomaže rukovaocu u izradi procene uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti, da bude upoznato sa internim evidencijama obrade i preduzetim merama za bezbednost podataka, te da saraduje sa rukovaocem, licima i nadzornim organom u slučaju postojanja obaveze slanja obaveštenja o povredi bezbednosti podataka. Sa druge strane, ovlašćeno lice za zaštitu podataka ne sme da prima instrukcije za obavljanje poverenih poslova, kao ni bude kažnjavano i otpušteno zbog načina na koji obavlja poslove. Odgovora za rad visokom menadžementu.

Lice za zaštitu podataka o ličnosti ne sme da obavlja poslove koji su vezi sa određivanjem svrhe i načina obrade podataka i druge poslove kako bi moglo da nepristrasno obavlja poslove. Preporučuje se da rukovaoci i obrađivači usvoje interna pravila kojima bi se propisali poslovi koji su nespojivi sa obavljanjem funkcije lica za zaštitu podataka.

Lice za zaštitu imovine nije lično odgovorno za sprovođenje Uredbe; članom 24 Uredbe je propisano da je rukovalac u obavezi da primenjuje odgovarajuće tehničke i organizacione mere kako bi obezbedio da se obrada vrši u skladu sa Uredbom i kako bi to mogao da dokaže.

Lice za zaštitu podataka obavlja najmanje sledeće zadatke:

1. informisanje i savetovanje rukovaoca ili obrađivača i zaposlenih koji vrše obradu o njihovim obavezama u skladu sa Uredbom i drugim i drugim zakonima;
2. praćenje usklađenosti poslovanja sa Uredbom i drugim zakonima, kao i politikama rukovaoca ili obrađivača u vezi sa zaštitom podataka o ličnosti, uključujući i podelu odgovornosti, podizanje svesti i osposobljavanje osoblja koje učestvuje u radnjama obrade, kao i s tim povezane revizije;
3. pružanje saveta, kada je to zatraženo, u pogledu procene uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti i praćenje njenog izvršavanja;
4. saradnja sa nadzornim organom;
5. delovanje kao lice za kontakt sa nadzornim organom o pitanjima koja se tiču obrade, što uključuje i prethodne konsultacije u vezi sa procenom uticaja na zaštitu podataka o ličnosti, a u odgovarajućim slučajevima i savetovanje o drugim pitanjima.

4) Prava lica čiji se podaci obrađuju

Potrebno je da rukovaoci revidiraju interne politike u vezi sa ostvarivanjem prava lica čija se podaci obrađuju.

Prema Uredbi, rukovalac preduzima odgovarajuće mere kako bi se licu na koje se podaci odnose pružio potrebne informacije i saopštenja vezi sa obradom u sažetom, transparentnom, razumljivom i lako dostupnom obliku, uz upotrebu jasnog i jednostavnog jezika, a što se posebno odnosi na sve informacije koje su izričito namenjene detetu. Informacije se pružaju u pisanom obliku ili na druge načine, uključujući i elektronski oblik, kada je to primereno. Ako lice na koje se podaci odnose to traži, informacije se mogu pružiti usmeno, pod uslovom da je identitet lica na koje se podaci odnose određen na druge načine.

Rukovalac je u obavezi da olakša licima čiji se podaci obrađuju ostvarivanje prava, odnosno da im omogući da ostvare prava u roku od mesec dana od prijema zahteva. Ovaj rok se može izuzetno produžiti za dodatna dva meseca, uzimajući u obzir složenost i broj zahteva, uz obavezu rukovaoca da obavesti lice na koje se podaci odnose o produženju u roku od mesec dana od prijema zahteva, pri čemu je rukovalac u obavezi da navode razloge za odlaganje. Ukoliko rukovalac nije u mogućnosti da licima čiji se podaci obrađuju omogući ostvarivanje prava ili smatra da je zahtev neosnovan, dužan je najkasnije mesec dana od prijema zahteva obavesti podnosioca zahteva o razlozima zbog kojih nije postupio po zahtevu i o mogućnosti podnošenja pritužbe nadzornom organu i prava na žalbu. Rukovalac je u obavezi da omogući podnosiocima zahteva ostvarivanje prava bez naknade, a u izuzetnim slučajevima, kada su zahtevi lica čiji se podaci obrađuju očigledno neosnovani ili preterani, a posebno zbog toga što se često podnose, rukovalac može:

1. da naplati prihvatljivu naknadu uzimajući u obzir administrativne troškove pružanja informacija ili komunikacija ili postupanja po zahtevu; ili
2. da odbije da postupi po zahtevu.

Teret dokazivanja očigledne neosnovanosti ili preteranosti zahteva je na rukovaocu.

A) Pravo lica čiji se podaci obrađuju na pristup

Lice ima pravo da dobije potvrdu od rukovaoca o tome da li se obrađuju njegovi podaci o ličnosti i, ako se takvi podaci o ličnosti obrađuju, ima pravo pristupa podacima o ličnosti i sledećim informacijama:

1. svrsi obrade;
2. kategorijama podataka o ličnosti koji u pitanju;
3. korisnicima ili kategorijama korisnika kojima su podaci o ličnosti otkriveni ili će im biti otkriveni, a posebno korisnicima u trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama;
4. ukoliko je moguće, predviđenom roku u kojem će se podaci o ličnosti čuvati ili, ako to nije moguće, kriterijumima koji su korišćeni za određivanje tog roka;
5. postojanju prava da se od rukovaoca zatraži pristup podacima o ličnosti i ispravka ili brisanje podataka o ličnosti ili ograničavanje obrade u vezi s licem na koje se podaci odnose i prava na prigovor na obradu;
6. pravu na podnošenje pritužbe nadzornom organu;
7. ako se podaci o ličnosti ne prikupljaju od lica na koje se podaci odnose, svakoj dostupnoj informaciji o njihovom izvoru;
8. postojanju automatizovanog donošenja odluka, uključujući i profilisanje iz člana 22, stav 1. i 4. Uredbe i, barem u tim slučajevima, sadržajne informacije logici koja se koristi, kao i značaj i predviđene posledice takve obrade za lice na koje se podaci odnose.

Ako se podaci o ličnosti prenose u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju, lice na koje se podaci odnose ima pravo da bude informisano o odgovarajućim merama zaštite u skladu sa članom 46. Uredbe koje se odnose na prenos.

Rukovalac je dužan da obezbedi kopiju podataka o ličnosti koji se obrađuju. Za sve dodatne kopije koje zatraži lice na koje se podaci odnose rukovalac može da naplati prihvatljivu naknadu. Ako lice na koje se podaci odnose podnese zahtev elektronskim putem i ako lice na koje se podaci odnose ne zahteva drugačije, informacije se pružaju u uobičajenom elektronskom obliku.

B) Pravo na ispravku

Lice na koje se podaci odnose ima pravo da mu rukovalac bez nepotrebnog odlaganja omogući ispravku netačnih podataka o ličnosti koji se na njega odnose. Uzimajući u obzir svrhe obrade, lice na koje se podaci odnose ima pravo da dopuni nepotpune podatke o ličnosti, davanjem dodatne izjave.

C) Pravo na brisanje („pravo na zaborav“)

Lice na koje se podaci odnose ima pravo da mu rukovalac bez nepotrebnog odlaganja omogući brisanje podataka o ličnosti koji se na njega odnose, a rukovalac ima obavezu da obriše podatke o ličnosti bez nepotrebnog odlaganja, **ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:**

1. podaci o ličnosti više nisu neophodni ostvarenje svrhe u koju su prikupljeni ili na drugi način obrađeni;
2. lice na koje se podaci odnose je povuklo pristanak na kojem je obrada zasnovana u skladu sa na pristanku lica i ako ne postoji drugi pravni osnov za obradu;
3. lice na koje se podaci odnose je uložilo prigovor:
 - na obradu zbog izvršenja zadatka koji se obavlja u javnom interesu ili u okviru izvršavanja službenih ovlašćenja rukovaoca;
 - na obradu radi ostvarenja legitimnih interesa rukovaoca ili trećeg lica;
 - na obradu za potrebe direktnog marketinga, a što uključuje profilisanje ako je isto povezano sa takvim direktnim marketingom.
4. podaci o ličnosti su nezakonito obrađeni;
5. podaci o ličnosti moraju da budu obrisani radi postupanja u skladu sa zakonskom obavezom prema pravu Unije ili pravu države članice koje se primenjuje na rukovaoca;
6. podaci o ličnosti su prikupljeni u vezi s ponudom usluga informacionog detetu.

Ako je rukovalac javno objavio podatke o ličnosti i dužan je te podatke o ličnosti obriše.

Dodatno, uzimajući u obzir dostupnu tehnologiju i troškove sprovođenja, **rukovalac preuzima prihvatljive mere, uključujući i tehničke mere u cilju obaveštavanja rukovalaca koji obrađuju podatke o ličnosti da je lice na koje se podaci odnose zatražilo od tih rukovalaca podataka da obrišu sve linkove do njih ili kopiju ili rekonstrukciju tih podataka o ličnosti.**

Ovo pravo je uneto Uredbu na osnovu Presude Evropskog suda pravde u slučaju C-131/12 Google Španija protiv AEPD i Mario Costeja González kada je sud zauzeo stav da su internet operateri search engine, u svojstvu rukovalaca podataka o ličnosti, u obavezi da obrišu podatke, ukoliko je ispunjen jedan od slučajeva od i1) – 6) gore i da obaveste druge rukovaoca da je lice tražilo da se obrišu linkovi koji sadrže podatke o ličnosti

“ PRAVO NA ZABORAV “

Ovo pravo je uneto Uredbu na osnovu Presude Evropskog suda pravde u slučaju C-131/12 Google Španija protiv AEPD i Mario Costeja González kada je sud zauzeo stav da su internet operateri search engine, u svojstvu rukovalaca podataka o ličnosti u obavezi da obrišu podatke, ukoliko je ispunjen neki od slučajeva koji je propisan uredbom i da obaveste rukovaoce da je lice tražilo da se obrišu linkovi koji sadrže podatke o ličnosti.

Lice nema pravo na brisanje podataka, ako je obrada podataka neophodna:

1. radi ostvarivanja prava na slobodu izražavanja i informisanja;
2. radi poštovanja zakonske obaveze kojom se zahteva obrada u pravu Unije ili pravu države članice koje se primenjuje na rukovaoca ili radi izvršenja zadatka koji se obavlja u javnom interesu ili u okviru izvršavanja službenih ovlašćenja dodeljenih rukovaocu podataka;
3. zbog javnog interesa u oblasti javnog zdravlja, ako je obrada neophodna:
 - za potrebe preventivne medicine ili medicine rada zbog procene radne sposobnosti zaposlenih, medicinske dijagnoze, pružanja zdravstvene ili socijalne zaštite ili lečenja ili upravljanja sistemima i uslugama zdravstvene ili socijalne zaštite na osnovu prava Unije ili prava države članice ili u skladu sa ugovorom sa zdravstvenim radnikom i u skladu sa uslovima i merama zaštite, odnosno kada te podatke obrađuje stručnjak ili se podaci obrađuju pod odgovornošću stručnjaka na kojeg se primenjuje obaveza čuvanja poslovne tajne u skladu sa pravom Unije ili pravom države članice ili pravilima koja su utvrdila nadležna nacionalna tela ili drugo lice na koje se takođe primenjuje obaveza čuvanja tajne u skladu sa pravom Unije ili pravom države članice ili pravilima koja su utvrdila nadležna nacionalna tela;
 - iz razloga javnog interesa u oblasti javnog zdravlja, kao što je zaštita od ozbiljnih prekograničnih pretnji za zdravlje ili obezbeđivanje visokih standarda kvaliteta i bezbednosti zdravstvene zaštite i lekova i medicinskih sredstava, na osnovu prava Unije ili prava države članice kojim se propisuju odgovarajuće i posebne mere za zaštitu prava i sloboda lica na koje se podaci odnose, a posebno čuvanje profesionalne tajne;
4. za potrebe arhiviranja u javnom interesu, u svrhe naučnog ili istorijskog istraživanja ili u statističke svrhe u skladu sa članom 89, stav 1. Uredbe ako je verovatno da bi pravo na brisanje onemogućilo ili ozbiljno ugrozilo ostvarivanje ciljeva te obrade; ili
5. radi uspostavljanja, ostvarivanja ili odbrane pravnih zahteva.

D) Pravo na ograničavanje obrade

Lice na koje se podaci odnose ima pravo na ograničenje obrade od strane rukovaoca ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:

1. lice na koje se podaci odnose osporava tačnost podataka o ličnosti, u roku koji rukovaocu podataka omogućava da proveriti tačnost podataka o ličnosti;
2. obrada je nezakonita, a lice na koje se podaci odnose se protivi brisanju podataka o ličnosti i umesto toga traži ograničavanje njihove upotrebe;
3. rukovaocu podataka više nisu potrebni podaci o ličnosti za potrebe obrade, a lice na koje se podaci odnose ne zahteva podatke radi uspostavljanja, ostvarivanja ili odbrane pravnih zahteva;
4. lice na koje se podaci odnose je uložilo prigovor na obradu zbog:
 - izvršenja zadatka koji se obavlja u javnom interesu ili u okviru izvršavanja službenih ovlašćenja rukovaoca;
 - radi ostvarenja legitimnih interesa rukovaoca ili trećeg lica

a pod uslovom da još uvek nije potvrđeno da legitimni razlozi rukovaoca preovlađuju nad razlozima lica na koje se podaci odnose.

Ako je obrada ograničena, takvi podaci o ličnosti mogu da se obrađuju samo uz pristanak lica na koje se podaci odnose, izuzev čuvanja, ili za uspostavljanje, ostvarivanje ili odbranu pravnih zahteva ili zaštitu prava drugog fizičkog ili pravnog lica ili zbog važnog javnog interesa Unije ili države članice.

E) Obaveza obaveštavanja o ispravci ili brisanju podataka o ličnosti ili ograničavanju obrade

Rukovalac obaveštava svakog korisnika kojem su podaci o ličnosti otkriveni o svakoj ispravci ili brisanju podataka o ličnosti ili ograničavanju obrade, osim ako to nije moguće ili se zahteva nesrazmeran napor. Rukovalac obaveštava lice na koje se podaci odnose o tim korisnicima ako lice na koje se podaci odnose to zahteva.

F) Pravo na prenosivost podataka

Lice na koje se podaci odnose ima pravo:

1. da primi podatke o ličnosti koji se odnose na njega, a koje je pružilo rukovaocu podataka u strukturiranom, uobičajenom i mašinski čitljivom formatu;
2. da prenosi te podatke drugom rukovaocu podataka, a da ga u tome ne ometa rukovalac kojem su podaci o ličnosti učinjeni dostupnim;
3. na neposredni prenos od jednog rukovaoca do drugog, ako je to tehnički izvodljivo

pod uslovom da:

- je obrada zasnovana obrada na pristanku;
- je obrada je potrebna radi izvršenja ugovora u kojem je lice na koje se podaci odnose ugovorna strana ili radi preduzimanja mera na zahtev lica na koje se podaci odnose pre zaključenja ugovora i
- se obrada vrši automatski;
- obrada nije neophodna za izvršenje zadatka koji se obavlja u javnom interesu ili u okviru izvršavanja službenih ovlašćenja dodeljenih rukovaocu podataka;
- vršenje prava negativno ne utiče na prava i slobode drugih.

E) Pravo na prigovor i donošenje automatizovanih pojedinačnih odluka, uključujući i profilisanje

E1) Pravo na prigovor

Ako smatra da je to opravdano u odnosu na posebnu situaciju u kojoj se nalazi, lice na koje se podaci odnose ima pravo da u bilo kom trenutku podnese prigovor na obradu podataka o ličnosti **koji se odnose na njega**, ako se njegovi podaci obrađuju:

1. radi izvršenja zadatka koji se obavlja u javnom interesu ili u okviru izvršavanja službenih ovlašćenja dodeljenih rukovaocu;
2. zbog legitimnih interesa čijem ostvarenju teži rukovalac ili treće lice;
3. radi direktnoj marketinga;
4. radi profilisanja koje se sprovodi u okviru obrada pod 1 – 3.

Rukovalac je dužan da obavesti lice o postojanju prava na prigovor, najkasnije prilikom uspostavljanja prve komunikacije sa tim licem i to na način da postojanje ovog prava prikaže izdvojeno od ostalih prava lica.

Lice čiji se podaci obrađuju nema pravo na prigovor kada nad njegovim interesima preovlađuju interesi osnovnih prava i sloboda lica na koje se podaci odnose, a koji zahtevaju zaštitu podataka o ličnosti, posebno ako je lice na koje se podaci odnose dete.

U slučaju podnošenja prigovora iz razloga 1, 2 i profilisanja iz razloga 1 i 2, rukovalac ne sme više da obrađuje podatke o ličnosti, osim u slučaju ako dokaže da postoje uverljivi legitimni razlozi za obradu koji preovlađuju nad interesima, pravima i slobodama lica na koje se podaci odnose ili radi uspostavljanja, ostvarivanja ili odbrane pravnih zahteva.

Rukovalac nema pravo da dokazuje postojanje razloga za obradu podataka, u slučaju kada lice na koje se podaci odnose podnese prigovor na obradu u svrhu direktnog marketinga.

E2) Donošenje automatizovanih pojedinačnih odluka, uključujući i profilisanje

Lice na koje se podaci odnose ima pravo da se na njega ne primenjuje odluka koja zasnovana isključivo na automatskoj obradi, uključujući i profilisanje, a koja proizvodi pravne efekte koji se na njega odnose ili na sličan način značajno utiču na njega, **osim u slučaju ako je obrada:**

1. neophodna za zaključivanje ili izvršenje ugovora između lica na koje se podaci odnose i rukovaoca;
2. dozvoljena pravom Unije ili pravom države članice koje se primenjuje na rukovaoca i koje takođe propisuje odgovarajuće zaštitne mere za prava i sloboda i legitimne interese lica na koje se podaci odnose; ili
3. zasnovana na izričitom pristanku lica na koje se podaci odnose.

U slučajevima kada se obrada vrši iz razloga pod a) i c), rukovalac preduzima odgovarajuće mere za zaštitu prava i sloboda i legitimnih interesa lica na koje se podaci odnose. **Minimum mera uključuje pravo na ljudsku intervenciju rukovaoca, prava izražavanja sopstvenog stava i prava na osporavanje odluke.**

Odluke koje se mogu doneti na osnovu izuzetaka pod 1– 3 ne mogu da budu zasnovane na posebnim kategorijama podataka o ličnosti, osim ako se ovi podaci obrađuju:

- na osnovu pristanka lica;
- radi sprovođenja značajnog javnog interesa, na osnovu prava Unije ili prava države članice koje je srazmerno željenom cilju i kojim se poštuje suština prava na zaštitu podataka i obezbeđuju primerene i posebne mere za zaštitu osnovnih prava i interesa lica na koje se podaci odnose;
- ako postoje odgovarajuće mere za zaštitu prava i sloboda i legitimnih interesa lica na koje se podaci odnose.

5) Obaveze obrađivača

Potrebno je rukovaoci revidiraju ugovore sa obrađivačima.

Rukovalac može da saraduje isključivo sa obrađivačima koji u dovoljnoj meri garantuju primenu odgovarajućih tehničkih i organizacionih mera tako da obrada bude u skladu sa zahtevima Uredbe i da obezbeđuje zaštitu prava lica na koja se podaci odnose.

Obrada od strane obrađivača uređuje se ugovorom ili drugim pravnim aktom u skladu sa pravom Unije ili pravom države članice,

U ugovoru se navode **predmet i trajanje obrade, priroda i svrha obrade, vrsta podataka o ličnosti i kategorije lica na koja se podaci odnose, kao i obaveze i prava rukovaoca**. Tim ugovorom ili drugim pravnim aktom se posebno određuje da obrađivač:

1. obrađuje podatke o ličnosti samo prema dokumentovanim uputstvima rukovaoca, između ostalog i u pogledu prenosa podataka o ličnosti trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji, osim u slučaju da to od njega zahteva pravo Unije ili pravo države članice koje se primenjuje na obrađivača; u tom slučaju, obrađivač pre obrade obaveštava rukovaoca o postojanju tog pravnog zahteva, osim u slučaju da merodavno pravo zabranjuje takvo obaveštavanje zbog važnih razloga od javnog interesa;
2. obezbeđuje da se lica ovlašćena za obradu podataka o ličnosti obavežu na poštovanje poverljivosti ili da ih na poštovanje poverljivosti obavezuje odgovarajući zakon;
3. preduzima sve potrebne mere za očuvanje bezbednosti podataka;
4. poštuje uslove propisane za angažovanje drugog obrađivača i to:
 - obrađivač ne sme da angažuje drugog obrađivača bez prethodnog posebnog ili opšteg pisanog odobrenja rukovaoca. U slučaju opšteg pisanog odobrenja, obrađivač obaveštava rukovaoca o svim planiranim izmenama u vezi s dodavanjem ili zamenom drugih obrađivača i time rukovaocu omogućava da uloži prigovor na te izmene;
 - odgovora za postupanje drugog obrađivača na osnovu ugovora ili drugog pravnog akta u skladu sa pravom Unije ili pravom države članice. Za drugog obrađivača važe iste obaveze zaštite podataka kao one koje su navedene u ugovoru ili drugom pravnim aktu između rukovaoca i obrađivača, a posebno obaveza davanja dovoljnih garancija za primenu odgovarajućih tehničkih i organizacionih mera na način kojim se obezbeđuje da obrada zadovoljava zahteve iz Uredbe. Ako taj drugi obrađivač ne ispunjava obaveze zaštite podataka, prvi obrađivač ostaje u potpunosti odgovoran rukovaocu za izvršavanje obaveza tog drugog obrađivača;
5. uzimajući u obzir prirodu obrade, pomaže rukovaocu putem odgovarajućih tehničkih i organizacionih mera, koliko je to moguće, u ispunjavanju obaveze rukovaoca da odgovori na zahteve za ostvarivanje prava lica na koja se podaci odnose;
6. pomaže rukovaocu u obezbeđivanju usklađenosti sa obavezama iz čl. 32. do 36 Uredbe (obaveza očuvanja bezbednosti podataka, primena koncepta podrazumevane i ugrađene zaštite podataka, sprovođenje procene uticaja obrade na zaštitu podataka) uzimajući u obzir prirodu obrade i informacije koje su dostupne obrađivaču;
7. po izboru rukovaoca, briše ili vraća rukovaocu sve podatke o ličnosti nakon završetka pružanja usluga vezanih za obradu i uništava postojeće kopije, osim u slučaju da pravo unije ili pravo države članice propisuje obavezu čuvanja podataka o ličnosti;
8. rukovaocu stavlja na raspolaganje sve informacije koje su neophodne za dokazivanje poštovanja obaveza iz ovog člana i rukovaocu ili drugom revizoru kojeg ovlasti rukovalac omogućava vršenje revizije, uključujući i inspekcije, i pomaže u njihovom vršenju.

6) Sankcije

Nadzorni organ države članice EU je ovlašćen da za postupanje suprotno odredbama 8 (prava deteta) i 25 - 39 Uredbe (odredbe koje se odnose na integrisanu i podrazumevanu zaštitu, procenu uticaja obrade na zaštitu podataka o ličnosti, obaveze rukovaoca i obrađivača, odredbe o obaveštavanju nadzornog organa o povredi bezbednosti podataka o ličnosti i lice za zaštitu podataka o ličnosti) izrekne administrativne novčane kazne u iznosu do 10.000.000 EUR ili, u slučaju društva, do 2 % ukupnog godišnjeg prometa u svetu za prethodnu finansijsku godinu, u zavisnosti od toga koji iznos je veći.

Nadzorni organ države članice EU je ovlašćen da za postupanje suprotno odredbama Uredbe izrekne administrativne novčane kazne u iznosu do 20.000.000 EUR ili, u slučaju društva, do 4 % ukupnog godišnjeg prometa u svetu za prethodnu finansijsku godinu, u zavisnosti od toga koji iznos je veći:

1. osnovnih načela obrade, uključujući i uslove pristanka, u skladu sa članovima 5, 6, 7. i 9;
2. prava lica na koja se podaci odnose u skladu sa članovima od 12. do 22.

U slučaju povrede odredbi Uredbe postupci za izricanje kazne bi se sprovodili protiv predstavnika rukovaoca ili obrađivača srpskih firmi u EU.

CTMX		0.45	▲	+0.45
FTR		-0.23	▼	-2.34%
CSCO		-1.01	▼	-1.89%
CHK		0.02	▲	+0.21
AAPL		+2.58		
PRTO		-0.12		
AMZN		-0.15		
TSLA		-0.18		
AVGO		-0.37		
SIRI		-0.65		

JPM | JANKOVIĆ POPOVIĆ MITIĆ
 Vladimira Popovića 6 | NBGP Apartments
 11070 Belgrade | Serbia | tel: +381 11 207 6850
 fax: +381/11/207-6899

www.jpm.rs